

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗДАВАЊЕ НЕДЕЉНО ЈЕДНАКИМ НА ТАБАКУ

Цена за Србију:

НА ГОДИНУ	6 дин.
ЗА ПОЛУ ГОДИНЕ	3 дин.
ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ НА ГОДИНУ	9 дин.

УРЕДНИШТВО и АДМИНИСТРАЦИЈА

ЈЕ У ЗДАЊУ

ОПШТИНСКОГ СУДА

Цена је огласима 6 дин. пара од врте
Преплату ваља слати уплатницом на општин-
ски суд а све кореспонденције на уредника

РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ.

И плаћена писма не примају се.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

САСТАНАК

одбора општине београдске

(По стенографским белешкама)

држан 12. Новембра 1888. год. у Београду

Почетак у шест час. по подне

Присутствовали: Председник општине г. Ж. Карабибировић, члан суда г. Јанаћ М. Јанковић, чланови одбора: г. г. Н. П. Михајловић, М. Д. Јанковић, Св. Боторић, Р. Драговић, Ст. Петровић, Мил. С. Мостић, Милут. Ј. Марковић, Јов. Илиј, Др. М. Т. Леко, М. Степановић, Гл. Јосиповић, Ник. Р. Поповић, Миливоје Јосимовић, Јов. Петковић, Гргур Миленковић, К. Д. Главинић, П. Д. Видаковић, Ник. Вулковић и Јаков Бајлони.

Председник Молим вас господо. Састанак је отворен. Изволте чути протокол последњег састанка?

(Секретар чита)

Има ли ко шта да примети?

Др. Марко Леко. Ја мислим да је онде учињена погрешка где се каже: „да ступи у проучавање.“ Треба да се мете „да иде упоредо.“ То је мисао ужег одбора. Сем тога, пређе није утврђен број лица за финансијски одбор као што је ту казано шест, него је то остављено да се да нас о томе донесе одлука.

Коста Главинић. И мени је пала у очи та незгодно употребљена реченица и мислим да би требало да буде: да се преда упоредо.

Председник. Ја бих вас молио, да тај одбор не буде за финансијска питања само односно водовода, него и за сва остала финансирања, за канализацију, школе и т. д. и да означи групу, по којој ће се моћи сви терети издржати. Тај одбор, који буде одређен, нека све то врши и кад буде готов поднесе одбору на одобрење.

Ја мислим господо у толико да се протокол поправи и допуни.

Коста Главинић. Ја се сећам да смо ми примили допуну г. председника у томе још раније, па то није тако стављено у протоколу, а треба да се стави.

Глиши Јосиповић. Ми смо казали: „закупцима и одкупцима“, а овде стоји само „одкупцима.“ Треба и то додати.

Председник. Има ли иначе ко још шта да примети? (Нема).

Сад имам да вам поднесем извештај, који сам добио од извршног одељка односно ненаплаћене аренде од стровера. Чујте,

(Секретар чита).

Из овога извештаја господо видите каква је то мучна историја овога приватнога посла, а опет види се и то, да је опет за осигурање аренде нешто покривено.

Међу тим ви сте у последњој седници решили, кад се не плати на време да се одмах после 2—3 дана тражи осигурање и то ће бити од сад моје мерило.

Ја сам пређе мислио, да не упропастимо одмах човека, већ да му учинимо неке олакшице да би и општану измирио, и опет да с радњом не пропадне; и по томе ако у томе има какве кривице, то је господо до мене.

Молим г. интерпеланта да изјави, да ли је са одговором задовољан.

Св. Боторић. Ја сам хтео да знам у чему је ствар, а сад, после овога одговора, задовољан сам са истим.

Гл. Јосиповић. Ја опет мислим да није добро рађено, јер смо ми морали због тога попуштити од уговорене аренде, и с тим је општина оштећена са неколико хиљада динара.

Милан Мостић. Кад је интерпелант, који је ову ствар покренуо, задовољан, онда ја мислим да сад више нема места да се говори, и сад треба да идемо даље. (Чује се: Тако је).

Председник. Сад је на реду да изберете господо финансијски одбор, који ће са мном заједно радити на овим пословима. Ја вам и овом приликом благодарим на поверење у томе. Ви сте, господо, задржали себи право да у првој седници изберете тај одбор, који ће бити од шест лица. Дакле изволте изабрати.

Свет. Боторић. Ја би молио г. Јосимовића нека он кандидује, па после да се мало ми споразумемо.

К. Главинић. Ја мислим да у том одбору треба да буде шест лица, и то: два правника, два финансијера и два трговца. Тада ће се посао врло брзо свршавати, јер зна се да велике комисије много спорије раде него мање.

Свет. Боторић. Па молим вас, ја сам предложио, да г. Јосимовић кандидује.

Миливоје Јосимовић. Ја сам говорио са неким мојим друговима, и мишљења сам и ја, да узмемо два правника, два финансијера и два трговца и предложем г. г. Др. Мишу Вујића професора в. школе и Светозара Милојевића као финансијере. Милутина Марковића и Милана Мостића као правнике и трговце: Светозара Карапеша и Николу Борђевића.

Председник. Има ли још ко шта да говори о томе?

Милан Мостић. Ја не могу да се примим, јер сам спречен многим пословима и молио би вас да ме не бирате.

Др. Марко Леко. И г. Никола Борђевић је спречен својим великим пословима, да не може ни у одборске седнице да долази, па с тога би ја предложио г. Мишу Петковића — Мијајловића.

Председник. Тај ће финансијски одбор да регулише терете око тога, што на београдску општину има да припадне; с тога би требало у тај одбор узети људе, који ће понајвише повући тога терета.

Глиши Јосиповић. Да узмемо још кога од трговаца. Н. пр. г. Јакова Бајлони.

Председник. Ја ни сам противан томе, али ја мислим, кад буде потребно, одбор може звати и друге грађане наше у саветовање. Може бити ја ћу бити тај први, који ћу предложити да позовемо још 30—40 грађана у конференцију ако дођемо до каквих важних ствари, нпр. да се закључи зајам, јер тај ће одбор имати у задатак да нам каже и начин, како да се прибави оно, што је потребно за извршење тих општинских радова, дакле, да изнађе изворе. Два правника је нужно по томе да нас руководе законом како не би урадили што против закона и да не буде као што је било код Трамваја.

Гл. Јосиповић. Опет кажем да буде два трговца више и то да се узму из јачих кућа нпр. Вајферт, Бајлони и други који су чувени и у свету, па ће се тада и зајам лакше добити.

Милан Мостић. Ја предлажем овако да буде: два економа и финансијера, два правника и два трговца и то: Др. Вујића и Предића, Јована Антулу и Бајлона, Ђорђа Ђорђевића проф. вел. школе и Милутина Марковића.

Милутин Марковић. И ја би молио, да ме не узмете у тај одбор, јер сам и ја такође спречен пословима.

Јаков Бајлони. И ја од своје стране молим да узмете у место мене другога, јер сам оптерећен пословима да ми није могуће долазити, и кад је већ ту предложен г. Антула онда нека буде г. Каранешић.

Петр Видаковић. Г. Бајлони може да остане у том одбору, јер је он задружан. Ова кандидација г. Мостића врло је добра. Она може остати. (Секретар чита имена).

Јаков Бајлони. Г. Антула је оптерећен. Он је у оном одбору што се тиче монопола па и у банци. Ја му признајем стручност али због послова не знам да ли ће се примити.

Коста Главинић. Молим вас господо, задатак ове финансијске комисије врло је велики и важан, и од испуњења задатака њених зависи извршење свију оних великих радова које општина треба да изврши. Ако тај одбор не створи могућности, да дођемо до новаца, онда нећемо моћи ништа ни урадити. Ја мислим да је дужност свакога грађанина да уђе у овај одбор и да припомогне колико може, да општина што пре свој задатак испуни. При бирању овога одбора ја би молио г. г. одборнике који се овде кандидују да се не повлаче од кандидације већ да се приме.

Председник. Ја не би г. Милојевића као нашег одборника испустио и желим би да сем ових шест кандидованих од г. Јосиповића уђе и г. Бајлони и г. Предић. (Чује се врло добро). Ја делим то мишљење, да више треба да буде одборника из одбора, јер одборници на позив морају долазити. Дакле, ја мислим да би се могло тако попунити. Међутим не треба заборавити да се ми не можемо тако лако ни задужити.

Милан Мостић. Само молим да мене изоставите. Ја сам довољно жртвовао за општинску ствар, кад идем у општинске седнице. Ја сам човек, који немам никакве плате него што зарадим. Кад имам рочиште ја не могу доћи у тај одбор и онда шта је поможено. Тражити од мене да напустим посао за општинску ствар, то ваљда није ваша намера. (Чује се: није право).

Председник. На онда да узмемо г. Ђоку Новаковића члана апел. суда. (Чује се: врло добро).

Др. Марко Лeko. Ја опет кажем, да се ми не морамо придржавати онога вотума од 6 лица, а врло би добро било да допунимо ону листу г. Јосиповића као што је и г. председник напоменуо и онда да буду ова лица: г. г. Др. Милајло Вујић професор в. школе, Светозар Милојевић, Милутин Марковић, Ђока Новаковић, Светозар Каранешић, Никола Ђорђевић, Јаков Бајлони и Р. Предић.

Председник. Пошто смо се сложили за ова лица, питам вас, усвајате ли? (Усвајамо).

Сад да пређемо на другу ствар. Односно осветлења ја сам предузимао корак са лицитантом и жао ми је што вас морам известити, да нисам уснео. Он вели да је гас сада покупио. Ако то стоји што је без сумње и вама познато, онда би требало усвојити и једну и другу лицитацију.

Милорад Јанковић. Пошто је цена гасу?

Председник. 43.60 дин.

Милорад Јанковић. Онда да се прими.

Председник. Дакле ова лицитација да се прими. (Прима се).

Глиша Јосиповић. Молим вас г. председниче, да ли сте се уверили, да ли је истинит онај рачун, што вам га је поднео г. Божић. Молио би вас, да извидите, колико је које године утрошено гаса на осветлење.

Председник. Сад је на реду питање односно кантарарије.

Комисија она, која је одређена да проучи то питање односно оне наредбе г. министра привреде која је изашла у новинама о кантарима, но коју ја нисам званично добио, извидила је ту ствар и сад молим вас да чујете извештај.

(Секретар чита).

Одбору општине београдске

Према одлукама одбора од 16. Априла т. г. АБр. 288 и 3. Септембра т. г. АБр. 729 потписани чланови одбором изабране комисије, пошто су свестрано проучили како постојеће законе — уредбе — о кантарини, тако и распис г. Министра Народне привреде од 1. т. мес. ПБр. 2973. и питања одборника г. Јосиповића, имају част поднети општинском одбору своје извешће и мишљење у следећем:

1. Законом од 25. Јула 1846. год. (збор. III. стр. 128) прописана је кантарина како за целу Србију тако посебно и за саму варош Београд. По првоме делу овога закона који само о праву наплаћивања кантарине општине београдске има право наплаћивати кантарину на све што подлежи мерењу као и то, да се све што подлежи мерењу мора општинским кантаром мерити. Ово је општинско право утврђено и доцнијим законодавним објашњењем од 23. Новембра 1856. год. (збор IX. стр. 84.) и допуном од 18. Маја 1867. год. (збор XX. стр. 22.) а ни једним познијим законом није ни преиначено, умањено нити поништено. А, кад ово стоји као несумњиви факт, онда нико, без овлашћења не може ове постојеће законе о овоме општинском праву на наплаћивање кантарине поништавати нити издавати такве наредбе којима би се у пракци примена ових закона о немогућила и на тај начин општина изложила штети.

2. Према наведеним законима којима је гарантовано општини београдској да наплаћује кантарину по тарифи изложеној у истим законима, распис Г. Министра народне привреде од 1-ог т. месеца ПБр. 2973. не може имати законе сиде нити бити обавезан за Општину београдску у наплаћивању кантарине у смислу наведених закона пошто се коси. Министарским расписом у млогоме крњи општинско поменуто право како новом тарифом изложеном у распису, тако и у осталим наређењима противним наведеном закону. Ово се по најбоље види из тога што је наведеним законом дато право Општини да наплаћује кантарину на све оне артикле који подлеже мерењу а продају се и купују на пијаци или у дућанима и за ово је одређена такса према садашњој мери:

до 50 —	кила	10. пара. динар.
од 50 — 100	„	20. „ „
„ 100 — 150	„	30. „ „

даље прописана је такса да мерење артикала по магарама
у при уносу у магару.

од 100 кила 5. пр. динар.
при износу из магаре од 100. кила —, — 2. пр. динар.

И најзад прописано је истим законом да не наплаћује
општина никакву кантарину од трговаца само онда ако би
трговац купио робу на страни и донео је у своју магару на
смештиште а неби имао потребе да је мери.

Поменутих расписом противно се наређује да се при
извозу робе из Србије никаква кантарина за општину не
наплаћује;

Да се не наплаћује кантарина на ону робу која се пре-
носи из места у место жељезницом или лађом;

Да се не наплаћује кантарина на ону робу која би у
једној општини била премерена и на њу кантарина напла-
ћивана, и најзад;

Да се све општине на и београдска имају придржавати
нове тарифе, која се у распису излаже.

Према овоме битне су ове разлике између законих на-
ређења и изложенога расписа у томе:

а.) што на основу расписа може сваки приватни извр-
шити мерење; а по наведеном закону све што подлежи ме-
рењу, мора се мерити на општинском кантару или ваги;

б.) што се расписом при извозу роба ослобођава од
кантарине, док по наведеном закону то не може бити, јер
се на извозну робу наплаћује кантарина напред изложена за
износ, пошто је све што се извози продато;

в.) што се расписом роба ослобођава кантарине при
преносу из места у место, док се наведеним законом про-
писује, да се наплати кантарина и при преносу робе из ма-
гаре у магару, и то износна по 2 п. д. а уносна 5 п. д. за
остале, напред изложене, такса од 10, 20 и 30 п. д.;

г.) што се расписом прописује нова тарифа за Београд,
док је наведеним законом прописана тарифа за кантарију
општини београдској, по којој је овој општини дата нарочита
повластица те јој доноси много већи приход, но што
би га имала по новој тарифи, баш кад би расписом била
очувана друга права ове општине, за наплату овога прихода.

3. На основу наведених закона, објашњења г. министра
народне привреде од 1884 год. којим се стара мера, стам-
болски кантар, замењује вагом која је на основу постојећих
закона о мерама жигована; на основу данас развијенијег
трговинског саобраћаја код нас, но што је био развијен сао-
браћај у времену постанка закона и пре жељезнице; на
основу тога што су нејасна звкона наређења, којима се не
обухватају све прилике и појаве у данашњем саобраћају и
промету, усљед чега је правило тумачити закон у правцу
који год и потпоможе развиће трговине — на основу свега
овога мишљења смо, да до новог закона или законодавног
објашњења треба наведени закон од 25 Јуна 1846 год. тако
разумети и примењивати:

а.) да општина наплаћује кантарину на све што под-
лежи мерењу;

б.) да наплаћује на све што се мери на цијаци и у
дућанима таксу прописану законом од 10, 20 и 30 п. д. од
50—100 и 150 кила;

в.) да наплаћује кантарину за унос робе у магару по
5. п. д. од 100 кила, и за износ из магаре по 2. п. д. та-
кође од 100 кила;

г.) да наплаћује кантарину на ону робу, која дође у
варош лађом или жељезницом, само за износ и то, ако је
плати одмах прималац приликом, пријема довезене робе и
ако одмах наплати, онда да се наплати обична кантарина
при предаји робе, по што се тада већ неће моћи рачунати

да је на лађи или жељезницом довезена роба. Овим би се
очувало право сваког трговца који има право да на купљену
и увезену робу са стране наплати кантарину кад ову смешта
у своја смештишта а не излаже продаји. Тако исто овим
се неби могло обићи а да се не наплати ма која напред
изложена кантарина при преносу робе из једног места у
друго према томе да им се роба уноси или износи из магаре
или се на цијаци продаје или купује.

Према свему овоме предлажемо: да изволи одбор ус-
војити наше мишљење о разумевању и примени закона и
решити, да председништво у име општине учини скори корак
код Г. Министра народне привреде, те да он изводи свој
распис другим заменити, којим ће остати напред изложено
и законом о гарантовано општинско право о наплаћивању
кантарине неокрњено, до новог закона или законодавног об-
јашњења; да у томе новоме распису, који би изволео г. Ми-
нистар отпустити нарочито место заузме његов налог да
приватни несмеју вршити оно мерење, што га је до сада а
и сада на основу постојећих закона врши општина и да при-
ватни несмеју наплаћивати кантарину већ само и једино оп-
штина и најзад, да одбор овласти председништво да оно у
име општине изјави г. Министру да је и општинско пред-
ставништво мишљења, да треба учинити измене у закону о
кантарини према садањем развићу саобраћаја и полету тр-
говине и да за ту целъ председништво приликом стварања
пројекта закона о мерици (кантарини) који би се поднео
народној скупштини, стави г. Министру на расположење сва
потребна дата што их општина буде имала.

29. Септембра 1888 год.

Београд

Милутин Ј. Марковић с. р.

Мил. Ж. Маринковић с. р.

Петар Д. Видаковић с. р.

Ја се нуколико не слажем са овим извешћем већине
комисијске, него кад се исти акт буде у одборској седници
читао, прочитаћу и ја моје одвојено мишљење.

Члан Комисије

Глиша Јосиповић с. р.

И ја се слажем са одвојеним мњењем г. Глаше Јосиповића

Јаков Бајлони с. р.

Председник. Сад изволте чути мишљење мањине:
(Секретар чита).

Одбору општине београдске.

Као члан комисије, коју је одбор одредио да прошту-
дира законе и уредбе о кантарији, распис г. министра на-
родне привреде од 1 т. м. Бр. 2973. и моје питање на пред-
седништво о кантарији, коју је општина по мом мишљењу
незаконито наплаћивала, — нисам се сложио са већином чла-
нова у извешћу, које комисија ваља одбору да поднесе; за
то подносим одбору своје одвојено мишљење.

На првом месту имам да напоменем да у извешћу ве-
ћине није моје питање о кантарији ни помињато, а била је
дужност комисије да и ову ствар пречишћену поднесе од-
бору. Тога ради и ја ћу говорити о прва два питања, о којима
говори и извешће комисијске већине.

Што се тиче самог расписа г. министра народне при-
вреде, њиме није ни у колико повређено право општине да
наплаћује и да сме наплаћивати кантарију од произвођача.

И самом закону није била целъ да ствара општини што већи приход, нити да се извозна трговина штети, већ да прости људи (а то су наши произвођачи) не буду варани кривим мерењем при продаји, него да их заштити и ставио им је заштитника у лицу општинске власти, која ће вршити тачно мерење, а за своје издатке при том послу наплаћиваће извесну таксу.

Што се тиче трговине на више, предвиђено је самим законом, где се вели: Збор. 3-ћи стр. 151 закон од 25. Јула 1846 године, „трговац који своју робу са стране доноси и смести у своју магазу, ако нема потребе да је мери, не плаћа кантарију.“ Распис г. министра исто то каже: „кад је трговац што гупио у некој другој општини, товарио на лађу или жељезницу и донео овде, не плаћа никакву кантарију, ако нема потребе да је мери.“ Јер се већ зна да није могао ни купити ни товарити на лађу или жељезницу, док није мерено. Тако закон изриком вели и прописује, па тако се мора и тумачити.

Исто тако, као што не нагони никога да мора своју робу мерити, ако нема потребе, закон никоме не брани да своју робу мери, ако има потребе (и онда, разуме се, мора плаћати кантарију). Али да на не мерену робу таксе плаћа, то га ни један члан горњег закона не обвезује.

Не стоји ни то, што комисијска већина у свом извешћу вели да је горњим расписом прописана нова тарифа за наплату кантарије, него је ова тарифа баш из самог закона исписана, јер општина наша по закону о кантарији од 1846 год, има право само онолику таксу да наплаћује, колику јој и распис г. министра прописује. Јест имала би општина право дуплу таксу наплаћивати, али кад? Кад би ко хтео да му се роба стамболским кантаром мери. А стамболски је кантар законом о мерама од 1 Децембра 1873 год. (који је ступио у живот 1. Јануара 1880 годике) истиснут из употребе, забрањено је више њиме мерити, а тиме је престало и право општинско дуплу таксу наплаћивати.

Распис г. министра није ишао на то да крњи општинске интересе, него да их сведе у границе законске и да заштити извозну нашу трговину, пружајући јој бољи услов за њен доста заостали напредак и развитак.

Ја не знам ни једног међу нама, представницима српске престонице, који не би желели бољитак нашој трговини и производњи, кад би баш и постојао какав закон од пре десет година који би јој то спречавао, ма да то није случај.

Ако општина види само свој мањак у приходима у том распису, и томе има помоћи. Њећи су приходи разноврсни па друга грана може дати све ово, што јој одовуд однада. И онако је време да се буџет општински прибира сразмерно имовном стању свију грађана ове кароши, а не да му велики део подмирују само трговци и то они који односе наше производе на стране пијаци и отуд нам новац доносе.

Из свију ових разлога част ми је одбору предложити, да изволи решити: да се до сазива народне скупштине овај распис г. министра примењује при наплати кантарије у нашој општини.

30. Септембра 1888 год.
у Београду.

члан кантар. комисије
Глиша Јосиповић с. р.

и ја усвајам горње извешће
Јаков Бајлони с. р.

Милорад Јанковић. У овом извештају нигде се неспомиње, да има некакав закон да општина при скидању врећа, цакова и тд. наплаћује по 5 пара од сељака. То се непре-

стано практикује и ја не знам по ком се закону наплаћује сељацима по 5 пара за скидање врећа и товарење на кола.

Председник. То је друга ствар и неулази у ово питање. На то вам сада ја не могу да одговорим. То је доле на Сави гди долазе шљиве. Трговци су то плаћање сами завели. То су исто и наши на батаљамији завели, но ја сам то забрањо. Но ипак то је практично, јер кад сељаци скидају врећу они узму и баце на кантар, а кад има два амала који полако скину врећу и мету на кантар онда се кантар не квари, а после и правилније мери.

Милорад Јанковић. Ја мислим да при сваком кантару има и мерача, који у исто време заповеда како треба вреће спуштати. Па с тога држим да ово наплаћивање не сме да буде.

Председник. Сме да буде, кад ко год хоће, да му други врећу скине.

Петар Видаковић. Није то хрђава ствар.

Милан Мостић. Предлог је г. Јанковића важан и треба да се о њему говори. Но сад није на реду. Сад да говоримо о предмету који је на дневном реду и да се од истог неудаљавамо.

Председник. Ова је ствар врло важна. Изволте ко ће говорити.

Милан Мостић. Ја сам пажљиво саслушао извештај и по мом мишљењу мањина комисије има право.

Одвојено мњење је много разложније.

Гл. Јосиповић. Наше одвојено комисијско мишљење има основа у праву, па баш и да није начисто означено у закону. Они трговци који донесу свилу обрћу свој поса и капитал по 100 хил. динара не дају општини никаквог прихода у виду кантарије. Наши трговци који раде са храном и овим подобним производима плаћају и кад унесу и изнесу ту кантарију и ако им општина ништа не мери а то није право. За што се то не би распоредило па да сви грађани подједнако подмирују општ. приходе.

Милан Мостић. Друга је ствар шта је право. Но овде је питање о томе какав је смисао и дух закона и да ли се распис коси са законом.

К. Главић. У комисији био је један правник и он каже, да се распис коси са законом. Други правник г. Мостић каже, да мишљење мањине важи и да се распис не коси са законом. Кад они као правници нису пречистили то питање, онда је много теже да га могу пречистити ја. Међутим што каже г. Јосиповић, да је неправдо да један ред грађанства плаћа ту кантарију, ја имам да кажем, да они то не плаћају, него то плаћају све потрошачи. Нека ми каже г. Јосиповић да је он платио једну пару а да није наплатио од потрошача. То је једно. А друго, ми хоћемо да прерушимо нашу варош, а немамо пара, нити имамо права да ударамо намет, те да све што је нужно подмиримо. Ако сада хоћемо тим путем да порушимо и оно, што по закону имамо права наплатити, ми ћемо сатрти све наше приходе. Шта више моје је мишљење, да ми те приходе увећавамо, како би могли подмити све разходе своје.

Милутин Марковић. Ја сам био више пута у овој комисији, која је за мене доста непријатна с тога, што се ја овим послом не бавим. Кад год је ово питање изношено било пред одбор, цео је одбор био тога мишљења, да закон гласи онако: као што већина комисије мисли. Ја би молио да се прочита закон и мени је доста чудно, како то сада мој колега г. Мостић рече, да тај извештај није сагласан са законом, а међутим да је мишљење мањине са законом сагласно.

WWW.UNILIB.YU закону се изречно опредељује, какво је право општинско односно кантарије и у чему се састоји. Кад то стоји у закону а другим ниједним законом није замењен, онда не може се рећи да је распис министров сагласан са законом. Дакле, ја не могу никако рећи то, да овај распис није противан постојећем закону, и који мисли противно ја би га молио, да каже, којим је законом садањи закон замењен? 1866 године објасњен је закон од 1846 године и тамо се каже: да се стари кантари „стамболџије“ замену овим и овим, и од тога доба нема ни једнога закона, који би то оборно. Ја мислим, да би се јако огрешили и о закон и о интересе општине ако би другаче усвојили. Према свему ја држим да је мишљење мањине комисије неосновано и да не може никако опстати.

Глиша Јосиповић. Што рече г. Марковић да има неки закон од 1866 год. да се баждар разуме као наш садашњи кантар, то није могуће, јер онда није ни постојао овај кантар данашњи, него, онда су били разни кантари и општина је морала онда да набави стамболски добар кантар, који се звао баждар па да мери она, да не би било преваре. Али кад је изишао садашњи закон, да сваки грађанин има једнак кантар, онда је та потреба престала да општински баждар постоји; за то и распис министров каже: „Баждара је законом путем нестало, па и општини оног права које је имала када је њиме мерила.“ Што се каже за трговце, кад мере штогод да треба да плате, то стоји. И распис министров није казао да трговац може продати а да му не мери и не наплати кантарију општина, него је казао да лађи или жељезници кад се роба дотера, онда не мора мерити овде ако има ту робу да стовари где у магазу пошто је она измерена кад је утоварена и онда кантарија наплаћена. Онај који је натоварио вагон у Раљи или другом месту, и тамо платио све што треба па и кантарију, зашто би је плаћао и овде наново кад истоварује; него кад ту робу продам, ја ћу онда звати општину да измери па ћу платити. Ја тако разумем закон: оно што дође код нас лађом или жељезницом за магазу то се не мора мерити. То је питање рашчишћено и пре расписа министровог. — Ја не мерим ништа нит ми треба већи кантар од 30 ока, док овде у Ђумруку нашем општина је поставила једнога чиновника и он, кад дође еспап и колико год дође, наплаћује кантарију а никоме не мери. За што да се плаћа општини та кантарија кад сваки сандук зна се колико кила има, и кад се то нигде у Европи не мери и не наплаћује. После још и то, ја сам се обраћао општини и казивао како је то неправедно, али пошто се нисам помогао, ја сам скупио признанице око двеста и неколико динара што сам платио, на име кантарије па сам тражио судом да ми општина то врати и суд варошки досудио је да ми се врати новац, јер општина по закону нема право да то наплаћује.

Милутин Марковић. Овде као што је и г. Мостић напоменуо није питање о томе шта би требало да се уради према садашњем саобраћају код нас па да се трговини помогне — него је питање, да ли ми по садашњем закону можемо ово да наплаћујемо, и да ли смемо да напустимо једно право општинско које је општини законом ујамчено? То је главно питање. Ја мислим према садашњем закону који постоји ми ово право нити треба нити смемо да напустимо. Што би требало општина да учини то је, да буде у помоћи надлежном г. министру када се буде правно закон о мерењу. О томе смо дали мишљење. Али овим што то хоћемо да постигнемо законом, који би тек имао да дође, ми не можемо ово право које сада имамо по закону који постоји да напустимо; тим пре не можемо ми то да учинимо, што смо

ми овде представници општине и као такви ми смо дужни да чувамо оне интересе, који су општини законом гарантовани. Ми те интересе не смемо напустити а да не будемо одговорни за штету коју би општини учинили. Ако осећамо ту потребу, да би био већи интерес кад би се то променило јер би се трговини учиниле веће олакшице, онда смо дужни да учинимо други корак да се дође до друкчијег закона у том погледу. — Још само односно кантара баждара имам то да напоменем, да је законодавац, доносећи онај закон, имао двоје у виду. Прво ондашње прилике. Било је онда разних кантара и зато је доцније показала се потреба те је изишао кантар по коме се морало радити у саобраћају и који је власт контролисала; и зато, што су ти бољи кантари који су од власти контролисани и признати били, скончани са већим издатком, што су били скупљи, што су се контролисали и т. д. Зато је и уведена такса за кантарију и мерење — али данас, кад су кантари једнаки, и што нема никаквих издатака великих око набавке таквих кантара, могла би и ова такса у интересу трговине другачије да се уреди. Друго, дакле, законодавац стварајући закон о кантарији имао је у виду да све оне разне кантаре који су онда постојали уравни према мери на кантару баждару, што је данас свакојако непотребно кад је вага свуда једна цела и кад нема других фаличних кантара у саобраћају. Само дотле, док закон даје општини право да ипак наплаћује кантарију, она тим својим правом треба да се користи и да га ненапушта. То је наше мишљење.

К. Главинић. Господо, морамо о овом питању подуже да говоримо. Мислим да од тога неће бити штете, јер је у питању један знатан приход општински. Нема господо престонице у свету, нема велике вароши у свету, где грађани те вароши не морају да подносе веће терете него грађани једне мале вароши или једне тако зване паланке. По томе, што важи за паланке, не може да важи за престонице. Овај приход, који је до сад наша општина збирала од кантарије, мислим да је у прошлој години и срачуњен на 70 хиљада динара. Ове године тај приход треба да буде и већи, и ја би се радовао када би у идућој години он дошао бар до 100.000 динара. Тај трошак, то плаћање кантарије, не подносе господо трговци него ми сви. Ја сматрам ово као једно право општинско, да наплаћује један прирез од свију својих грађана у облику кантарије, а не сматрам га као меру неку, као што то рече г. Јосиповић, којим би општина својим грађанима ограничавала право мерења. Јер, кад би то било онда би општина требала само да израчуна колико је стаје то што она мери па да толико и наплати годишње. Но није тако — ово је приход један који је нуждан општини за намирење других опет општинских потреба. Ми овај прирез плаћамо опет за своје потребе. Дакле, на првом месту, ми, кад смо у одбору, морамо да заступамо интересе општине. Дужност је свакоме од нас да заступа интересе своје личне и друштвене, али одбор општински има главно у дужности интерес општински да заступи. Мени је право да вам кажем немило што је г. Јосиповић као интересован лично овде покренуо ово питање. Та пореза или прирез не износи више него 20 пара на сто кила и не утиче ни најмање штетно на нашу трговину; него преко трговаца и свега грађанства општина се потпомаже и стварају јој се услови за намирење њених потреба. Господо, стварањем кеова и стоваришта потпомоћи ће се трговина а може ли их општина створити без прихода? Верујте да овај мали принос од кантарије неће унапредити или уназадити трговину, јер онај који плати тај прирез не ради ништа друго, него и тај трошак урачуна у цену и после ми појединци плаћамо потрошњом сав па и

вај трговца. С тога ја мислим да ову ствар свршимо онако као што је предложено од стране већине комисије.

Милан Мостић. Није овде реч о приходу општинском и кад би само о приходу општинском била реч, ја би био први да говорим да се уради све што је могуће да би наши општински приходи били што већи. Овде је господо реч о том на колико је општина овлашћена, на колико општина има права по закону о кантарији да ову наплаћује. Тако исто господо овде није реч ни о разним мерама. Те су се мере мењале према времену и сад смо узели једну најсавршенију меру — меру десетичну и тако меримо сви. Дакле, тежиште је свега питања у томе, на колико по закону о кантарији општина има права да наплаћује кантарију. Ја сам давно читао тај закон и нисам га више имао у примени, али се сећам побуда за што је тај закон уведен. То је било на првом месту, да се сачувају људи од рђаве мере а затим, да општина вршећи мерење има неки приход за то, што овоме коме мери даје неке услуге. Законом о кантарији овлашћена је општина да наплаћује кантарију на све што би се на општинској пијаци продало и купило. Тим законом дакле, утврђено је право и београдској општини да од свега онога, што се на београдској пијаци прода или купи наплати извесну таксу. Распис г. министра, о коме је овде реч, он је у том погледу сасвим сагласан са законом. Он нам то право наплате од онога што се на пијаци нашој прода и купи никако не украћује. Него, шта је? Општина је практиком сама проширила то своје право, па је почела мерити и наплаћивати кантарију и од онога на шта нема права да наплаћује врти има дужности да мери, на оно, што се на пијаци њеној не прода и не купи. Зар господо, ја имам своје жито; довезем га жељезницом или иначе у Београд и не продам га него га сместим у свој кош и хоћу да га извезем на страну или на другу пијаци да га продам, — зар онда, кад га донесем само а не продам га, да ми општина мери и да ми наплати кантарију?! Зашто? Та ја га непродајем. Рећи ће те како ћеш да га товариш за извоз не мерено? То је моја ствар. Само кад би се овде вршила продаја и куповина — јер знате да продаје без куповине нема — само и једино онда општина има по закону права да наплати кантарију. Где нема продаје и куповине, нема ни тога права. То је врло јасно, и министров распис то исто каже: оно што се овде прода то се овде мери и на то се плаћа кантарија, оно што се овде донесе али се овде не прода, на то општина нема права да наплати кантарију. Што се у Београд донесе за извоз то значи, ако сам купио на пијаци Јагодинској, тамо сам платио кантарију и зашто да плаћам овде у Београду кад ту нити сам продао нити купио? То је дух самога закона да се кантарија наплаћује од онога еспана што се на пијаци месној прода и купи. Министров распис је потпуно у духу закона и само је за то и изишао што се до сад закон о кантарији погрешно примењивао.

Гл. Јосиповић. Г. Главинић рече да је незгодно што сам ово питање покренуо ја као одборник. Ја и мој сопствени приход ако немам права да наплатим, нећу да наплатим, а то тако исто недозвољавам ни општини. Г. Главинић рече шта је то за једног трговца. Он што прода распореди и ову кантарију на купца. Али ово није за нас трговце штетно толико, колико је штетно за сељацима, јер има случајева да се на један товар плати 5—6 пута кантарија ако он пређе кроз 5—6. руку. То није мало. Наконетку г. Мостић је лепо разложио да Министар у распису није казао да се не наплаћује кантарија на оно што се овде у Београду прода; и кад општина оће да наплаћује и на оно што се овде није продало

нити се овде купило, онда треба да заузима и то право, да наплаћује и од свега онога што се продаје на аршин и риф на метер, хват и т.д. Али тога права она нема.

К. Главинић. Из онога што је цитирано у извешћу ја сам чуо да се на увоз плаћа 5 а на извоз 2 паре — дакле није 20 пара као што сам у првих мах мислио. То је једно, а друго и ја сам разумео тако закон, да кад је на једну робу једном наплаћена кантарија, онда не може се наплаћивати пет пута овде на нашој пијаци; но онај који дође из Рипња из Раље и т.д. у Београд, тај мора да плати јер кварн београдску калдрму кад овде дође и прода своју робу. Осим тога и ово имам да кажем. Ја мислим господо, да је занета најпрактичнија и најчистија контрола кад дође роба у ђумрук па се онде наплати кантарија по тежини — јер иначе би требало општини три пут више чиновника за контролисање и наплаћивање тога прихода, пошто ви донесете робу лађом или жељезницом и кад то истоварите у своју магазу па после делнице продајете овда онда, ко би могао контролисати вас колико кад продате па да вам наплати ову таксу, а као што ви закон тумачите то би тако имало да буде. То је апсолутно не могуће!

Гл. Јосиповић. Суд је казао да је закон другачији, и ја вам гарантујем да ће општина изгубити на свима судовима.

Мил. Марковић. — По говору г. Јосиповића ово можемо извести. Он има 10000 еспапа који унесе у своју магазу и то продаје после; међутим закон каже кад уноси у своју магазу он треба да плати ову таксу. Он каже да то не стоји у закону, ми велимо да стоји. Сад да прочитамо закон. Друго нам не остаје. У осталом нека ми се не замери али морам да кажем да говор г. Главне Јосиповића о овој ствари свакојако не одговара његовој дужности одборничкој јер он у овом случају хоће да се овде протумачи закон тако како годн његовим посебним интересима пошто је због овог плаћања у парници са општином а то не иде.

Председник. Моја је дужност била да још у почетку кажем да одборник који има интереса у једном послу, који се овде врши, не би требао да се упушта у дебату и да гласа, јер и по закону то не може да буде. Но ја нисам хтео да изиђем с тим дек г. предговорник није то поменуо. Дакле кад г. Јосиповић и сам каже да је у парници са општином због ове ствари, онда га молим, да се уздржи од даљег говора и гласања.

Што се тиче саме ствари, истина је то да смо ми дужни да потпомажемо нашу трговину и да морамо водити рачуна о свему што ће нашу трговину подизати а не убијати. Али сада овде није питање с томе, како да помажемо трговину него о томе какав закон постоји о кантарији и имамо ли право мерења и наплаћивања кантарије као што смо досад практиковали. Ако имамо то право, нема сумње, ми морамо да га бранимо. Трговина је оптерећена сада овим законом у толико што се наплаћају на увоз 5. а на извоз 2 — свега дакле 7 — пара на сто килограма, и онда кад се буде говорило о томе, да се овај закон поправи, онда да помогнемо сви г. министру да се то постигне али сада је питање да ми не напустимо једно право које општина има по садањем закону. Зато молим наше правнике нека виде како закон гласи.

Јак Бајлони. Ја се слажем са мњењем г. Мостића да општина грешн кад наплаћује кантарију недавајући трговцима никакве услуге. Наводим за то један пример да се види колико је та практика теретна и незгодна за трговце јер то г. председник незна. Преклањске године ми смо из наше фабрике донели овде у Београд 200 цака брашна. На тих 200 цакова платилисмо при увозу у варош 5 пара од

стотине али нисмо брашно могли продати него смо га морали извести на страну и онда смо платили 2 паре на стотину килограма. Дакле, платили смо 7 дин. пара на исто брашно само кантарије. Управо, платили смо само за то што смо погрешили па донели на београдску пијацу једну робу коју нисмо могли у оно време продати. Таквих примера има више. Међу тим овде је ово у питању. Кад ми трговци дођемо са шлепом или вагоном робе овде у Београд, али не истоварујемо робу у београдске магацине него чекамо трговце за продају, па онда да истоваримо и кантарију разуме се платимо, али ако не нађемо трговца да продамо онда да извеземо — тада, у таквом случају, за што да морамо платити кантарију као да смо робу истоварили у магацине и да смо је продали? То је оно што трговину много оптерећава и смета и што се расписом г. министра објаснило.

Председник. Али је ли право да општина напусти један приход ако по закону има право да наплаћује кантарију и у таквим приликама?

Јак. Бајлони. Ја говорим с тога тако, што сам убеђен да нема закона о томе.

Милан Мостић. Овде имам у зборнику тај закон; само фале нама неке измене које су у доцнијим зборницима и које би требало наћи. Но што је најглавније, ми овде немамо пред собом распис г. министра о коме је реч. Кад би имали распис ми би то питање могли вечерас расправити. За то предлажем да г. председник изнесе ову ствар у првој идућој седници заједно са извештајем већине и мањине комисије и да спреми све законе и распис што се односе на ово питање па онда да решимо ствар. (Врло добро.)

Гл. Јосифовић. Г. председниче, ви сте казали да сам ја поменуо парницу коју водим са општином због наплаћене кантарије. Ја сам то поменуо узгред а ви ћете знати, да за три године ја нисам платио само 200 динара кантарије за колико сам парницу повео, него сам платио 200—300 дин. и плаћам непрестано; а за ових 201 динар узео сам само толико признаница од плаћене кантарије, колико ће прећи у надлежност вар. Суда, да докажем, да општина нема права, на наплаћивање кантарије околико и на овај начин, као сад што наплаћује, а ово је било још онда када ја нисам био одборник.

Вама је познато г. председниче, а и одбору — кад сам а као одборник положио заклетву, да сам у првој седници једборској изјавио вама и одбору да имам са општином горњу парницу, да ми је непријатно вршити одборничку дужност, и парничити се са општином, па сам вас молбо, да у првој седници изнесете питање о наплати кантарије пред одбор, па, ако одбор увиди да је наплата кантарије на закону основана, ја ћу одустати од парнице, ако ли противан закључак буде, онда општина неће више наплаћивати оно што одбор буде решио да није законито, па ће у оба случаја — парница престати.

На закључак одборски о овом питању, одма је одређена комисија, која ће ово питање расправити и закључак рашчишћен одбору поднети. Вама је остављено да ту комисију позовете и одредите дан кад ће се састати. Не знам због чега, за 5. месеци нисте ову комисију позвали, и ствар изнели пред одбор да се сврши.

Из свега овог види се, да моја цел није да се са парницом против општине користим, но само да докажем да општина нема једног права из кој своје приходе прибира.

Што један од предговорника рече, да општина има права за унос у магазу наплаћивати 5 а износ 2 паре и то не стоји, јер у закону испод овог стоји овако: „Али трговац који своју робу са стране донесе и смешта у своју магазу,

ако нема потребе да му је општина мери, не плаћа никакву кантарију“ а моје је мишљење да то „никакву“, у овом случају искључује сваку.

Председник. Лепо, али главно је овде да се ви са општином парничите за ову ствар и за то да не можете гласати као одборник.

Сад што се тиче предлога г. Мостића он се прима јелте? (прима се) Само би ја доцнио да не износимо ову ствар пре него што се наши правници који су у одбору не би састали па расчитали то питање по закону.

М. Мостић. Није то потребно; донесите ви овде само законе и распис.

Б. Новаковић. Ја сам хтео да прихватим тај предлог јер као члан финансијског одбора, имао сам такво питање и министар финансије признаје општини то право, и сад не знам од куда је наступило то, да се непризнаје од стране г. министра народне привреде. То би требало испитати изближе. Знам да министар финансије у основу признаје то право општини, само је било питање о томе ко треба да плати да ли онај који продаје или купац?

Председник. Дакле, ова је ствар свршена тако да се изнесе у идућој седници заједно са дотичним расписом и законима који се односе на ову ствар —

Молим вас, одавно имамо на дневном реду, једну молбу за чишћење оцака од Марије Алексићке.

Изволте чути.

(*Секретар* чита молбу Марије Алексићке да се њој уступи право чишћења димњака у вароши)

П. Видаковић. Чишћење димњака у вароши издато је под аренду. За то сад не може бити ни говора о овој молби, него да се пређе на дневни ред, јер општина нема узрока да квари уговор са закупцем. (Тако је)

Председник. Ова жена је види се вредна жена и свакојачко ја сам морао ово да изнесем, јер би изгледало да нећу да заштитим људе који се моле, но и ја сам јој говорио кад изиђе рок уговору који смо закључили са садашњим арендатором и који има да траје још годину дана, она нека се онда јави. (Тако је)

Дакле, усваја ли се тако, да се за сада пређе на дневни ред преко ове молбе(усваја се)

Добро. — Сад имамо један предлог од три одборника који је покренут у последњој седници, односно награде стенографа. Изволте чути.

(*Секретар* чита предлог тројице одборника да се повиси награда стенографима).

Председник. Ја мислим да ово питање расправимо приликом решавања буџета за ову годину. (Усваја се)

Састанак је трајао до 8 сах. по подне

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ.

Одбор општински држаће у Петак 16. ов. мес. своју ванредну седницу са овим дневним редом:

- 1.) Извештај о кантарији; 2.) Тражење г. Министра просвете да са набави локал за дечије забавиште; 3.) Акт Управе дувана, да јој општина уступи један део свога земљишта за подизање причекаонице за раденике; 4.) Избор стручњака за преглед и оцену израђених предмета за војне потребе; 5.) Избор поротника; 6.) Избор црквених тутсера; 7.) Избор присутника при кривичним ислеђењима код полиције; 8.) Молбе; и 9.) Уверења.

И преко свију опомена чи наредаба, ипак се дешава да по неко противно правилима о извожњи ђубрета поступа.

Тако :

а). или допушта извожњу ђубрета и другима сем повлашћеника варошког.

б). или износи ђубре својим колима не само из своје куће (у којој живи) него и из других,

в). или газда куће не плаћа тачно таксу неприкупљајући је од кираџија него упућује повлашћеника да таксу сам од кираџија наплаћује.

Овакво поступање од штете је по само уређење, и никако се не може даље допустити. Али, пре но што би се предузела најстрожије мере и казнама подврговали сви они који се правила о извожењу

ђубрета не придржавају, овим се издаје последња напомена:

а). да извожењу ђубрета из свију вар. зграда само овлашћеник има да врши а никако приватни возари;

б). да са својим сопственим колима ђубре може да извози само из оне куће у којој сам сопственик живи;

в). да таксу за ђубре морају повлашћенику платити за себе и сваку партију кираџија сами сопственици кућа, и то при концу свакога месеца иначе је Суд принудним путем наплаћује.

Буде ли се десило да когод и после овога, преко правила преступи и тако повреди наредбу полициске власти, навући ће последице правилима прописане.

Од стране Суда општине вар. Београда 22 Септембра 1888 год. ЛБр. 129.

ПРИВИЛЕГОВАНА НАРОДНА БАНКА КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ

ПРЕГЛЕД СТАЊА НА ДАН 8. ДЕКЕМБРА 1888 ГОД.

		Имаовина		Д у г		Сравњење са прошлим стањем	
				20,000 000	—		
Главница		20,000.000	—				
Акције				10,000 000	—		
Привремене акције		7,500.250	—				
Акционари				14,863.480	—	+ 3 200	—
Банкноте у течају у злату		151.350				— 60 070	—
" " " " приврем. сталне		2,725.740				— 7.190	—
" " " " сребру		11,986.390				+ 25.483	94
Благајна у злату		3,314.231	34	7,810.148	39	+ 24.826	92
" " " " сребру		3,966.248	60			— 11.700	21
Стране вредности и салда страних кореспонд.		529.668	45			— 59.500	—
Лисница у злату		751.849		3,712 065	24	— 83.201	36
" " сребру		2,960.216	24				
Займови на државне обвезнице у злату		2,490.526		3,901.128	—	+ 200	
" " " " сребру		1,410.602				— 93.789	55
Текући рачуни у домаћим новчан. заводима				1,830.204	81	+ 1.345	39
Менице за исплату				9.437	87		
Кауције				148.480	—		
Полагачи кауција							
Оставе просте				23.800	—	148.480	—
Остављачи простих остава							
Оставе по текућим рачунима				2,450.324	06	23.800	—
Остављачи по текућим рачунима						2,450.324	06
Резервни фонд						20.847	68
Вредности резервног фонда				20.950	70		
Положене акције српске Народне Банке							
Полагачи акција " " "							
Разни рачуни				129.812	76		+ 414 95
Обавезе по текућим рачунима						29.670	09
				47,536.601	83	47,536.160	83